

prima instanță: L. Holevițcaia
(Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău)

dosarul nr. 3ra-753/17

instanța de apel: M. Ciugoreanu, L. Popova, A. Minciuna
(Curtea de Apel Chișinău)

ÎNCHEIERE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Gaus Maxim,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gaus Maxim împotriva Agenției Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova, casată hotărîrea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 19 octombrie 2016 cu emiterea unei noi hotărîri,

c o n s t a ț ă :

La 15.06.2016 Gaus Maxim a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Relații Funciare și Cadastru privind anularea pct.2.5 din Anexa nr.1 la Ordinul nr.136 din 05 septembrie 2008 al Agenției Relații Funciare și Cadastru, care prevede că, în cazul în care lipsește informația despre suprafața construcției sau suprafața încăperii obiectul nu se evaluează.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că străbunicii săi Barbăneagră Ivan și Barbăneagră Alexandra au fost deportați la 6 iulie 1949 prin hotărîrea Sovietului de Miniștri al RSSM din 28 iunie 1949. La momentul deportării, acestora le-a fost confiscată averea ce consta din bunuri mobile și imobile.

La data de 10 aprilie 1989, prin hotărîrea nr.115 a Sovietului de Miniștri al RSSM, Barbăneagră Ivan și Barbăneagră Alexandra au fost reabilitați. Acest fapt este confirmat prin certificatul eliberat de Ministerul Afacerilor Interne la data de 15 mai 1990.

Barbăneagră Ivan a decedat la data de 21 februarie 1984, iar Barbăneagră Alexandra a decedat la data de 02 mai 1987. Moștenitor al decedaților - Barbăneagră Ioan, a decedat la 08 martie 2009. Barbăneagră Ioan a fost căsătorit cu Barbăneagră Eleonora care a decedat la 26 februarie 2014. Barbăneagră Ioan a fost deportat și el împreună cu părinții săi, fapt confirmat prin certificatele corespunzătoare.

Conform certificatelor de moștenitor testamentar din 05 octombrie 2009, moștenitor al averii lui Barbăneagră Ioan este Gaus Maxim. El, în calitate de

moștenitor al averii bunicului său Barbăneagră Ioan, s-a adresat cu o cerere către Primăria mun. Chișinău, prin care a solicitat compensarea valorii averii confiscate de la străbunicii săi Barbăneagră Ivan și Barbăneagră Alexandra.

Primăria mun. Chișinău l-a informat că cererea de compensare a valorii averii confiscate nu poate fi soluționată pe motiv că dînsul nu dispune de certificat de moștenitor de la străbunici și că nu are un raport de evaluare a bunurilor imobile.

Reclamantul indică că, s-a adresat cu o cerere privind evaluarea bunurilor imobile atât către Primăria mun. Chișinău, cât și către organele cadastrale. Ambele instituții l-au informat că o evaluare a bunurilor imobile este imposibilă pe motiv că în conformitate cu prevederile pct.2.5 din Anexa nr.1 la Ordinul nr.136 din 05 septembrie 2008 al Agenției Relații Funciare și Cadastru, nu se efectuează evaluarea în cazul în care lipsește informația despre suprafața construcției sau suprafața încăperii.

Reclamantul indică că nu-și poate valorifica un drept recunoscut de lege pe motivul imperfecțiunii legislației în materie. Astfel, în opinia reclamantului prevederile pct.2.5 din Anexa nr.1 la Ordinul nr. 136 din 05 septembrie 2008 al Agenției Relații Funciare și Cadastru urmează a fi anulate, indicînd că, legea invocată nu stabilește nici un temei pentru refuzarea efectuării expertizei, astfel încât orice reglementare de acest fel depășește cadrul legal.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 19 octombrie 2016 acțiunea a fost admisă. S-a anulat pct.2.5 din Anexa nr.1 la Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 136 din 05 septembrie 2008.

Examinînd cauza, instanța de fond a dispus admiterea cerințelor reclamantului, indicînd în calitate de temei că, pct.2.5 din Anexa nr.1 la Ordinul nr.136 din 05 septembrie 2008 al Agenției Relații Funciare și Cadastru, fiind un act normativ inferior legii (art.12 (1) al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice), trebuie să corespundă întocmai scopului actului normativ superior. Acest scop nu poate fi realizat în privința reclamantului, or, autoritățile refuză evaluarea bunului supus confiscării, pe motiv că nu există date referitor la suprafața bunurilor confiscate. Astfel, actul administrativ contestat de reclamant conține prevederi ce invalidează dreptul reclamantului stabilit prin lege (art.12 alin. (1) al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice). Prin urmare, în temeiul art.26 alin.(1) lit.a) din Legea contenciosului administrativ, este pasibil de anulat ca fiind emis contrar prevederilor legii

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Agenția Relații Funciare și Cadastru a declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 a fost admis apelul declarat de Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova, casată hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea a fost respinsă.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond a ajuns la o concluzie eronată privind anularea pct.2.5 din Anexa nr.1 la Ordinul nr.136 din 05 septembrie 2008 al Agenției Relații Funciare și Cadastru, or, atît din motivarea reclamantului, cît și din

cele stabilite de instanța de fond, nu se poate constata temeiul legal de nulitate al actului administrativ enunțat.

Instanța de apel a menționat că prin prisma art.26, alin.(1) al Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, ca fiind emis cu încălcarea competenței sau procedurii stabilite. În speță, instanța de fond a interpretat eronat normele de drept a Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, or, prevederile pct.2.5 din Anexa nr.1 la Ordinul nr.136 din 05 septembrie 2008 al Agenției Relații Funciare și Cadastru, nu contravin acesteia. De asemenea, nu s-a stabilit că, actul administrativ ar fi fost emis cu încălcarea competenței sau procedurii stabilite.

Invocînd prevederile pct. 6 subpct.1) și 10) din Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Relații Funciare și Cadastru, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia nr. 383 din 12.05.2010, instanța de apel statuat că instanța de judecată nu se poate subroga în drepturile și obligațiile Agenției Relații Funciare și Cadastru, nu-și poate substitui atribuțiile acesteia, nu se poate expune asupra oportunității actului administrativ.

La 30 martie 2017, în termenul prevăzut de lege, avocatul Canțer Oleg, în interesele lui Gaus Maxim, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea ei și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului recurentul, invocînd prevederile art. 12 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și pct. 5 din Regulamentul privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 627 din 05.06.2007, a menționat că nici legea, nici hotărîrea de guvern nu stabilește dreptul organului cadastral de a refuza efectuarea evaluării bunurilor confiscate sau naționalizate.

Sușine că refuzul în efectuarea evaluării atinge însăși existența dreptului de a fi despăgubit. Or, în lipsa unei evaluări oficiale, dreptul lui Gaus Maxim de a pretinde despăgubiri în urma confiscării nu poate fi aplicat.

Examinînd temeiurile recursului declarat de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Gaus Maxim, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Gaus Maxim nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera inadmisibil recursul declarat de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Gaus Maxim.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Gaus Maxim se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru